

рішення щодо цього приймаються і ким саме; коли були прийняті найважливіші рішення; хто несе відповідальність за впровадження прийнятих рішень у життя; яких результатів було досягнуто або яких результатів компанія очікує у найближчому майбутньому?

Через призму бізнес-моделі аудитори можуть також ідентифікувати елементи властивого ризику (Inherent risk) на рівні фінансової звітності. Насамперед, це стосується статей доходів і витрат, а також ключових активів. Інформація, відображена у бізнес-моделі, допомагає оцінити загрози для фінансової стабільності компанії та її стійкості до можливих зовнішніх впливів. Але найбільшу перевагу бізнес-моделі як джерела інформації та основи розуміння аудитором специфіки діяльності суб'єкта господарювання слід вбачати у її системному характері й здатності цілісно відобразити ланцюжок створення цінності у бізнесі.

Список використаних джерел

1. Бизнес-модели. 55 лучших шаблонов / О. Гассман, К. Франкенбергер, М. Шик. – М. : Альпина Паблишер, 2017. – 432 с.
2. Report puts business models at the heart of integrated reporting // Financial Management. Chartered Institute of Management Accountants. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fm-magazine.com/news/cima-news/report-puts-business-models-heart-integrated-reporting#>.
3. Куцик П. О. Бізнес-модель компанії та її відображення у корпоративній звітності / П. О. Куцик // Вісник Львівської комерційної академії. – 2015. – Вип. 49. – С. 8-20.

Рожелюк В.М.

доктор економічних наук, доцент

Жук Н.Т.

аспірантка

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ЕКСПРЕС-ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Всі суб'єкти господарювання, які здійснюють свою діяльність на засадах комерційного розрахунку, в умовах ринкової економіки повинні володіти методикою оцінки фінансового стану підприємства з тим, щоб оперативно управляти активами і пасивами підприємства, досягати високих кінцевих фінансових результатів, забезпечити фінансову стабільність та безпеку і належний імідж підприємству. При цьому оцінювання рівня безпеки бізнесових структур і використання важелів їх забезпечення є одним з найважливіших завдань, виконуваних задля їх тривалого і стабільного функціонування [1].

Термін «фінансова безпека підприємства» визначає такий стан суб'єкта господарювання, за якого завдяки протидії негативному впливу зовнішніх і внутрішніх загроз і небезпек забезпечується його стабільний фінансовий стан і максимально ефективне функціонування в майбутньому [2]. Безпека підприємства передбачає стійкий, стабільний розвиток, що досягається за допомогою ефективного використання усіх видів його ресурсів.

Фінансова стабільність досягається налагодженням ритмічної і ефективної роботи підприємства, вмілого управління активами і пасивами підприємства. Цьому сприяють: прогнозоване розміщення та ефективне використання власного і залученого капіталу, всебічний аналіз і об'єктивна оцінка фінансового стану за даними фінансової звітності, прийняття оптимальних управлінських рішень щодо забезпечення фінансової стабільності.

Основними ознаками фінансової стабільності підприємства є: фінансова стійкість, рентабельність, платоспроможність, кредитоспроможність, ліквідність і ділова активність. Вони повинні лягти в основу діагностики і оцінки фінансового стану підприємства та прийняття необхідних управлінських рішень щодо його зміцнення [3].

Однією із найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства, є фінансовий стан підприємства, який характеризує ступінь його забезпеченості необхідними фінансовими ресурсами для здійснення господарської діяльності, раціональність їх розміщення та ефективність використання, спроможність підприємства фінансувати свою діяльність, фінансовими взаємовідносинами з іншими юридичними і фізичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю. На фінансовий стан підприємства впливає рівень збалансованості окремих структурних елементів активів і капіталу підприємства, а також рівень ефективності їх використання. Оптимізація фінансового стану є однією з головних умов фінансової безпеки та успішного його розвитку в майбутньому періоді. Так, задовільний фінансовий стан підприємства впродовж тривалого часу (трьох-п'яти років) засвідчує про фінансову стабільність суб'єкта господарювання на ринку товарів і послуг і забезпечує його фінансову безпеку. Водночас кризовий фінансовий стан підприємства свідчить про серйозну небезпеку й загрозу настання його банкрутства [4].

Відтак фінансовий стан підприємства це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських чинників і характеризується системою моделей, методів, прийомів і показників, що відображують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів [5].

Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної діагностики й оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні стабільності його роботи.

Фінансова діагностика є основою для управління фінансами підприємства і охоплює такі головні елементи: оцінка фінансових потреб підприємства, розподіл потоків грошових коштів залежно від конкретних планів підприємства, визначення додаткових обсягів залучення фінансових ресурсів та каналів їх одержання — кредити, пошук внутрішніх резервів, додатковий випуск акцій, облігацій, забезпечення системи фінансової звітності, яка б об'єктивно відображувала процеси та забезпечувала контроль за фінансовим станом підприємства.

Фінансова діагностика (діагностика фінансового стану) це процес дослідження фінансового стану і основних результатів фінансово-господарської діяльності підприємства з метою виявлення резервів підвищення його ринкової вартості та забезпечення ефективного розвитку; це засіб накопичення, трансформації й використання інформації фінансового характеру [6]. Вона є методом пізнання фінансового механізму підприємства, процесів формування та використання фінансових ресурсів для його операційної та інвестиційної діяльності, оцінка фінансового благополуччя підприємства, стану його майна, швидкості обертання всього капіталу та його окремих частин, дохідності використаних коштів. А підсумком діагностування є підготовка висновків про нинішній стан об'єкта і прогноз його зміни у майбутньому.

Методика діагностики фінансового стану підприємства залежить від поставленої мети і таких чинників, як час і необхідна глибина аналізу, інформаційне, методичне, кадрове і технічне забезпечення. В залежності від часу і необхідної глибини оцінки фінансового стану підприємства для прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень виділяють: експрес-діагностику та поглиблену діагностику фінансового стану.

Зупинимося на експрес-діагностиці як початковому етапі визначення рівня фінансової безпеки.

Метою такої діагностики є наочна й проста оцінка динаміки розвитку підприємства і, відповідно, фінансової безпеки, яку виконують у три етапи: підготовчий, попередній огляд, економічне читання і аналіз звітності.

Доцільність здійснення діагностики фінансової звітності визначається на підготовчому етапі. Під час попереднього огляду здійснюється ознайомлення з пояснювальною запискою до балансу.

Це потрібно для того, щоб оцінити умови роботи у звітному періоді, визначення основних тенденцій показників діяльності та якісні зміни в майновому та фінансовому стані. При цьому аналітиком враховуються такі чинники як інфляція та недоліки балансу.

На етапі економічного читання і аналізу звітності узагальнюється оцінка результатів діяльності підприємства.

Особливість експрес-діагностики полягає у відображенні невеликої кількості найбільш важливих показників і відстеження їх динаміки (табл. 1) [7-9].

Таблиця 1

Основні напрями здійснення експрес-діагностики

Напрями діагностики	Показники діагностики
I. Оцінка економічного стану	
1.1. Оцінка майнового стану	Величина власних коштів і їх частка в загальній сумі активів, коефіцієнт зносу основних активів, загальна сума основних активів, що є у підприємства
1.2. Оцінка фінансового стану	Величина власних коштів і їх частка в загальній сумі джерел, загальний коефіцієнт покриття, частка власних оборотних коштів у загальній їх сумі, частка довгострокових позикових коштів у загальній сумі джерел, коефіцієнт покриття запасів
1.3. Наявність «хворих» статей у балансі	Збитки, позики, не погашені в строк, прострочена дебіторська та кредиторська заборгованість, векселі, видані або отримані в розстрочку
II. Оцінка результативності фінансово-господарської діяльності	
2.1. Оцінка прибутковості	Загальний прибуток, загальна рентабельність, рентабельність основної діяльності
2.2. Оцінка ефективності використання економічного потенціалу	Рентабельність авансованого капіталу, рентабельність власного капіталу
2.3. Оцінка динамічності	Порівняльні темпи зростання виручки, прибутку та авансованого капіталу, оборотність активів і авансованого капіталу, тривалість операційного та фінансового циклу, коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості

Отже, фінансовий стан – найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства, оскільки визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал у діловому співробітництві, оцінює ступінь гарантованості економічних інтересів самого підприємства та його партнерів із фінансових і інших відносин, а відтак є індикатором фінансової безпеки. А діагностика фінансового стану - невід'ємна частина й механізм визначення фінансової безпеки в ринковому просторі, без якого неможливе раціональне ведення господарства будь-якого суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Рожелюк В.М., Жук Н.Т. Нормативно-правове забезпечення облікової складової комерційної таємниці підприємства / Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : III Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2017 р.) : тези доповідей. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – С. 146-147
2. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А.Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 784 с.
3. Жукевич С.М. Діагностика фінансово-економічної стійкості суб'єкта господарювання: концептуальний підхід / Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка».- №5-6 [63], Тернопіль, 2016, С.206-211
4. Рожелюк В.М., Хархут Н.М. Аналіз інноваційно-інвестиційної привабливості підприємства./ В. Рожелюк, Н. Хархут // Економічний аналіз: зб. каф. екон. аналізу нац. екон. ун-ту. - Тернопіль, 2008.-вип. 2., с. 275-278.
5. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016 – 450с.
6. Жукевич С.М., Кудлаєва Н.В. Діагностика фінансового стану в системі управління підприємством / Вісник Донбаської державної машинобудівної академії [Електронний ресурс]. – 2009. - № 1 (4Е). – с. 234 – 246. – Режим доступу <http://www.nbu.gov.ua>
7. Жукевич С.М., Жук Н.Т. Фінансовий аналіз в управлінській інформаційній системі: суть, значення, основні напрями здійснення / Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки /Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 4.-Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2014. – С. 127-134
8. Жукевич С.М., Жук Н.Т. Діагностика ділової активності в інформаційній системі управління підприємством / Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні/ матеріали IV міжнар.наук.-практ.конф., 10-11 травня 2016 р. – Тернопіль: ТНЕУ - С. 333-335
9. Жукевич С.М., Бурденюк Т.Г. Аналітична складова в управлінні діловою активністю підприємства / Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія / матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 30 червня 2017 р. – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – с. 228-231

Халилов Ф.В.

старший преподаватель

Бухарский инженерно-технологический институт

г. Бухара, Узбекистан

ФИНАНСОВЫЙ АНАЛИЗ

Финансовый анализ неразрывно связан с используемыми методами бухгалтерского учета и формами отчетности. В этом плане переход к новым национальным стандартам бухгалтерского учета – безусловно, положительный фактор с точки зрения создания базы для объективного финансового анализа в отечественных условиях.

Несмотря на многие недостатки Положений (стандартов) бухучета, нельзя не согласиться с тем, что отчетность, подготовленная в соответствии с ними, дает более полную и объективную информацию о предприятии по сравнению со старыми формами. Но все сказанное ранее «работает» лишь в том случае, если отчетность действительно подготовлена в соответствии с новыми стандартами.